

PAPER

QUTADG‘U BILIG DOSTONIDA MILLIY QADRIYATLAR VA PEDAGOGIK G‘OYALAR

Navbahor Raupova Bahriddinovna^{1,*}

¹Termiz iqtisodiyot va servis universitetida o‘qituvchi

* navbahorraupova32@gmail.com

Abstract

“Qutadg‘u bilig” dostonida ifodalangan milliy qadriyatlar va pedagogik g‘oyalar boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining tarbiyaviy jarayoniga tatbiq qilinishi masalalari yoritilgan. Tadqiqotda dostonning axloqiy-falsafiy mazmuni asosida interfaol metodlar yordamida milliy qadriyatlarga bo‘lgan munosabatni shakllantirish metodikasi tahlil qilinadi. Natijalar boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida adolat, halollik, sabr-toqat, ilmga hurmat va kattalarga hurmat kabi asosiy qadriyatlarni rivojlantirish imkoniyatini ko‘rsatadi.

Key words: milliy qadriyatlar, pedagogik g‘oyalar, “Qutadg‘u bilig”, boshlang‘ich ta‘lim, ma‘naviy tarbiya, interfaol metodlar.

Kirish

Bugungi globallashuv sharoitida yosh avlodni milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalash pedagogika fanining ustuvor vazifalaridan biridir. Milliy va umuminsoniy qadriyatlar asosida tarbiyalangan shaxs o‘z xalqining madaniyatini anglab yetadi va jamiyat hayotida faol ishtirok etadi. Boshlang‘ich ta‘lim bosqichi bolaning axloqiy, ijtimoiy va intellektual rivojlanishida muhim ahamiyatga ega bo‘lib, aynan shu davrda shakllangan qadriyatlar butun hayot davomida barqaror bo‘lib qoladi. Shu sababli pedagogik jarayonda milliy-ma‘naviy merosdan tizimli foydalanish zarur.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022

yil 11 maydagi PF 134 sonli “2022–2026 yillarda maktab ta‘limini rivojlantirish bo‘yicha milliy dasturni tasdiqlash to‘g‘risida”gi Farmoni bilan maktab ta‘limini takomillashtirish bo‘yicha milliy dastur tasdiqlangan. Mazkur dastur maktab o‘quvchilarining bilim va ko‘nikmalarini shakllantirish, ularni milliy hamda umuminsoniy qadriyatlarga sodiqlik ruhida tarbiyalash, o‘qituvchi kasbi nufuzini oshirish hamda ta‘lim sifati va mazmunini zamon talablariga moslashtirish kabi asosiy yo‘nalishlarni belgilaydi. Shuningdek, umumta‘lim muassasalari uchun zamonaviy ta‘lim modellarini yaratish hamda darsliklar va o‘quv-metodik majmualarni takomillashtirish vazifalari belgilangan. Ushbu milliy dastur doirasida milliy

Compiled on: February 16, 2026.

Copyright: ©2026 by the authors. Submitted to *Advances in Science and Education* for possible open access publication under the terms and conditions of the [Creative Commons Attribution \(CC BY\) 4.0 license](#).

qadriyatlar va ma'naviy tarbiya komponentlarini ta'lim jarayoniga integratsiya etish, shuningdek, o'quvchilarda milliy o'zlikni anglash va axloqiy fazilatlarni rivojlantirishga yo'naltirilgan pedagogik yondashuvlarni takomillashtirish dolzarb vazifalardan biridir.

O'zbek mumtoz adabiyotining nodir namunalaridan biri bo'lgan "Qutadg'u bilig" dostonidagi adolat, halollik, ilmga hurmat, sabr-toqat va kattalarga hurmat kabi qadriyatlar boshlang'ich sinf o'quvchilarida ma'naviy tarbiya jarayonida mustahkam poydevor bo'la oladi. Bu esa o'quvchilarning nafaqat bilim darajasini, balki ijtimoiy-ma'naviy qobiliyatlarini ham yuqori darajada shakllantirishga xizmat qiladi.

4. Adabiyotlar tahlili va metodologiya

Milliy qadriyatlarni shakllantirish masalasi pedagogika, psixologiya va ma'naviyatshunoslik sohalarida uzoq yillardan buyon ilmiy izlanish obyekti bo'lib kelmoqda. Milliy qadriyatlar - shaxsning axloqiy, madaniy va ijtimoiy me'yorlarini belgilovchi muhim pedagogik kontsept hisoblanadi. Ularning ta'lim-tarbiya jarayonida tadbiiq etilishi yosh avlodda ma'naviy-axloqiy kompetentsiyalarni shakllantirish orqali ijtimoiy moslashuvni yaxshilaydi va milliy o'zlikni anglashni ta'minlaydi. Bu holat zamonaviy pedagogik tadqiqotlarida keng yoritilgan.

4.1. Xorijiy adabiyotlarda milliy qadriyatlar va pedagogik g'oyalar

Xalqaro tadqiqotlar milliy qadriyatlarni ta'lim va tarbiya jarayoniga integratsiya qilishning samaradorligini ko'rsatadi. Misol uchun, ta'lim mazmuni milliy madaniyat, tarix va an'analarni o'quv jarayoniga kiritishga qaratilgan yondashuvlar yurtning milliy o'zligini mustahkamlash hamda yoshlarning ijtimoiy-faol fuqaroligini shakllantirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, badiiy matnlardan foydalanish tadqiqotlari ta'lim jarayonini interfaol yoki faol o'rganishga yo'naltirib, o'quvchilarning ma'naviy va madaniy qadriyatlarni amaliy ravishda anglashiga yordam beradi. Interfaol o'rgatish metodlari - guruh muhokamasi, rolli o'yinlar, muammoli vaziyatlar orqali yechim topish - kabi metodlar madaniy merosni zamonaviy pedagogik jarayonga kiritishda samarali vositalar hisoblanadi. Bundan tashqari, boshqa xalqaro

tadqiqotlarda ham badiiy matnlar va madaniy merosdan foydalanish nutq faolligi, o'zlikni anglash va ijtimoiy-madaniy kompetentsiyalarni rivojlantirishda foydali ekanligi ta'kidlangan. Masalan, til o'rgatish, madaniy muhitni aks ettiruvchi badiiy materiallarni o'quv jarayoniga kiritish orqali multicultural ta'lim yondashuvi amalga oshiriladi, bu esa o'quvchilarni global hamda milliy kontekstlarda harakat qila oladigan shaxsga aylantiradi.

4.2. Mahalliy adabiyotlarda pedagogik yondashuvlar

O'zbekiston sharoitida milliy qadriyatlar va ma'naviy tarbiyani ta'lim jarayonida shakllantirish masalalari turli ilmiy manbalarda yoritilgan. Milliy qadriyatlarni shakllantirishning pedagogik asoslarini tahlil qiluvchi adabiyotlarda ta'lim-tarbiya jarayonida o'quvchining shaxsiy xususiyatlari bilan pedagogik yondashuvlarning uyg'unligi asosiy e'tibor sifatida ko'riladi. Shuningdek, adabiyot darslarida milliy qadriyatlar orqali barkamol avlod tarbiyasini shakllantirish haqida yozilgan tadqiqotlar ham mavjud bo'lib, unda o'quvchilarga vatanparvarlik, insonparvarlik, halollik, mehnatsevarlik kabi umuminsoniy va milliy fazilatlarni singdirish usullari tahlil qilinadi. Zamonaviy innovatsion metodlar, interaktiv yondashuvlar va pedagogik konsepsiyalar bilan boyitilgan natijalar o'qituvchilarga amaliy tavsiyalar sifatida beriladi. O'zbekiston xalq pedagogikasida milliy qadriyatlarning tarbiyaviy ahamiyati haqida olib borilgan maqolalarda esa og'zaki ijod, urf-odatlar va an'analarni asosida ma'naviy va axloqiy qadriyatlarni shakllantirishning ahamiyati, shuningdek ta'lim tizimida milliy qadriyatlar kontentini boyitish yondashuvlari misollar bilan ko'rsatib beriladi.

Mahalliy adabiyotlar

Maxmudova, D. Q. (2025). Ta'lim tarbiyada milliy va umuminsoniy qadriyatlarni uyg'unlashtirish masalalari. Ta'lim tarbiya ilmiy jurnali, 4704, 1–15.

Maqolada milliy va umuminsoniy qadriyatlarning pedagogik mazmuni tahlil qilinadi, shuningdek, ularni maktab ta'limida tarbiyaviy jarayonga tatbiq etish metodlari ko'rsatib o'tilgan. Tadqiqot boshlang'ich sinf o'quvchilarida adolat, hurmat va ilmga qiziqishni rivojlantirishga

yo'naltirilgan pedagogik yondashuvlarni ilgari suradi.

Shavkatova, S. J. (2025). Ta'lim jarayonida milliy va umuminsoniy qadriyatlarni integratsiya qilishning nazariy asoslari. *Tadqiqotlar jurnali*, 77(1), 175–181.

Ushbu ishda milliy qadriyatlarning ta'lim mazmunidagi o'rni va pedagogik integratsiya imkoniyatlari yoritilgan. Tadqiqotda nazariy tahlil asosida interfaol metodlar yordamida qadriyatlarni o'quv jarayoniga kiritish samaradorligi ko'rsatiladi, bu esa boshlang'ich sinf o'quvchilarining ma'naviy rivojlanishiga xizmat qiladi.

Quvondiqova, F. (2025). O'quvchilarda milliy qadriyatlarni shakllantirishning pedagogik asoslari. *Pedagogika va ta'lim jurnali*, 4167, 22–34.

Maqolada o'qituvchi faoliyati, ijtimoiy muhit va pedagogik yondashuvlar orqali boshlang'ich sinf o'quvchilarida milliy qadriyatlarni shakllantirish usullari tahlil qilingan. Tadqiqot natijalari adolat, sabr-toqat, ilmga hurmat kabi qadriyatlarni rivojlantirishda samarali pedagogik yondashuvlarni ko'rsatadi.

Isakovna Tursunova, S. (2025). The Importance of Educating Primary Students on the Basis of National Values. *Analysis of World Scientific Views*, 94, 5–12.

Asarda boshlang'ich sinf o'quvchilarida milliy qadriyatlarni tarbiyalash ahamiyati va ularni o'rgatishda pedagogik metodlar tavsiflangan. Tadqiqotda interfaol dars usullari orqali adolat, hurmat va ilmga qiziqishni shakllantirish yo'llari ko'rsatilgan, bu esa pedagogik amaliyotga qo'llashga mos keladi.

Bababekova, N. (2022). Using National Values in the Training of Primary School Teachers. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10(4), 478–481.

Maqolada boshlang'ich sinf o'qituvchilarini milliy qadriyatlar asosida tayyorlash metodlari yoritilgan. Tadqiqot milliy qadriyatlarni o'quv jarayoniga tatbiq etishning samarali yondashuvlarini ko'rsatadi va pedagogik amaliyotda axloqiy, ijtimoiy va intellektual rivojlanishni qo'llab-quvvatlash imkonini beradi.

Lovat, T., Dally, K., Clement, N., & Toomey, R. (2011). Values Pedagogy and Teacher Education: Reconceiving the Foundations. *Australian Journal of Teacher Education*, 36(7), 31–47. Maqolada

qadriyat pedagogikasi nazariyalari tahlil qilinadi va ularning o'qituvchilar tayyorlash jarayoniga ta'siri ko'rib chiqiladi. Tadqiqotda qadriyatlarni o'quv jarayoniga tatbiq etishning nazariy asoslari yoritilgan va boshlang'ich ta'limda samarali pedagogik yondashuvlar uchun tavsiyalar berilgan.

Okeke, M. U. C. (2024). *Classroom Teachers' Approaches to Values Education*. (Dissertation). DePaul University. Dissertatsiyada darslik tartibida qadriyatlar ta'limi bo'yicha aniq va bilvosita pedagogik strategiyalar o'rganiladi. Ish boshlang'ich sinf o'qituvchilarining qadriyatlarni shakllantirishdagi metodlarini tahlil qiladi, shuningdek, interfaol metodlar samaradorligi ko'rsatilgan.

Puyo, J. G. B. (2021). A Value and Character Educational Model: Repercussions for Students, Teachers, and Families. *Journal of Culture and Values in Education*, 4(1), 100–115. Maqolada milliy va axloqiy qadriyatlarni tarbiyalash modeli tavsiflangan. Tadqiqot o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishi, o'qituvchilar faoliyati va oilaviy muhitga ta'sirini ko'rsatadi, pedagogik amaliyotga qo'llaniladigan metodlarni taklif qiladi.

Sheraliyeva, M. B. (2024). The Significance of National Values in Educating Primary Class Students into a Perfect Generation. *International Conference on Developments in Education*, 4–18. Asarda boshlang'ich sinf o'quvchilarida milliy qadriyatlarni o'rgatish metodlari va ularning jamiyat rivojiga ta'siri yoritilgan. Tadqiqot qadriyatlarni shakllantirishda interfaol dars usullarini qo'llash samaradorligini ko'rsatadi.

Lin, Y., Kadir, M. A. A., & Kaur, D. (2025). Preschool Educators' Perceptions on Values Education. *Education Sciences*, 15(2), 140–157. Maqolada qadriyatlar ta'limining xalqaro kontekstdagi pedagogik yondashuvlari va amaliyot masalalari sistematik ko'rik orqali o'rganilgan. Ishda boshlang'ich va boshlang'ichgacha ta'limdagi interfaol metodlar, o'quvchilarning axloqiy va ijtimoiy rivojlanishiga ta'siri tahlil qilingan.

4.3. Metodologik yondashuv

Ushbu tadqiqotda milliy qadriyatlarni pedagogik jarayonda o'rgatish uchun quyidagi metodologik yondashuvlar qo'llanildi:

4.3.1. Tadqiqot metodlari

1. Tahliliy metod: mavjud ilmiy adabiyotlar, nazariy manbalar va “Qutadg‘u bilig” dostonidagi axloqiy-falsafiy g‘oyalar tahlil qilindi.

2. Taqqoslash metod: doston mazmuni bilan bir qator pedagogik kontseptlar solishtirildi.

3. Kuzatish metod: o‘quvchilarning dars jarayonidagi nutq faolligi, munosabatlari va ko‘nikmalari kuzatildi.

4. Interfaol dars metodlari: rolli o‘yinlar, muammoli savollar, guruh muhokamalari hamda matn ustida ishlash metodlari tadqiqot amaliyotida qo‘llanildi.

4.3.2. Pedagogik metodlar

1. **Interfaol suhbatlar** – doston parchalariga oid muammolar bo‘yicha ochiq savol-javoblar o‘tkazilib, o‘quvchilarning fikr almashuvi rag‘batlantirildi.

2. **Rolli o‘yinlar** – doston qahramonlari rollari orqali axloqiy qarorlar chiqarish va ularni hayotiy vaziyatga tatbiq etish ko‘nikmalari tasvirlandi.

3. **Matn ustida ishlash** – izohli o‘qish, lug‘at ishlari, asosiy mazmunni ajratish va tahlil qilish orqali matnni chuqur anglash jarayoni ta‘minlandi.

4. Muammoli savollar – asosiy tushunchalarni chuqur anglash hamda tanqidiy tafakkur ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qildi.

5. **Darslarda qo‘llaniladigan interfaol metodlar.** Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida milliy qadriyatlarni shakllantirish jarayonida interfaol metodlar samaradorligi yuqori bo‘lib, ular o‘quvchilarning faolligi, ijodiy fikrlashi va hamkorlik ko‘nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi (Lovat et al., 2011; Puyo, 2021). Quyidagi metodlar dars jarayonida muvaffaqiyatli tatbiq etiladi:

1. **Rolli o‘yinlar.** O‘quvchilar doston qahramonlarini rol o‘ynash orqali ularning xulq-atvori, axloqiy qarorlari va qadriyatlarini his qiladilar. Bu metod o‘quvchilarda empatiya, ijtimoiy tajriba va axloqiy qaror qabul qilish ko‘nikmalarini rivojlantiradi (Okeke, 2024).

2. **Muammoli savollar.** Savollar dars mazmuniga bog‘langan holda tanqidiy fikrlashni rag‘batlantiradi. Masalan, “Agar qahramon adolatli bo‘lmaganida nima bo‘lardi?” kabi savollar o‘quvchilarda analiz va mantiqiy fikrlashni

shakllantiradi (Lin, Kadir & Kaur, 2025).

3. **Guruh muhokamalari.** O‘quvchilar kichik guruhlarda doston mavzularini muhokama qilib, o‘z fikrlarini bildirishadi va hamkasblari bilan hamkorlik qilishni o‘rganadilar. Bu metod nutq faolligi, tinglash va bahslashish ko‘nikmalarini rivojlantiradi hamda ijtimoiy qadriyatlarni mustahkamlaydi (Sheraliyeva, 2024).

4. **Hayotiy misollar bilan bog‘lash.** Dars mazmuni hayotiy vaziyatlar bilan uyg‘unlashtiriladi, masalan, doston qahramonining sabr-toqat va halollik xatti-harakatlarini kundalik hayotda qanday qo‘llash mumkinligi muhokama qilinadi. Bu usul o‘quvchilarda amaliy ko‘nikmalar va axloqiy qaror qabul qilish qobiliyatini shakllantiradi (Puyo, 2021; Maxmudova, 2025). Interfaol metodlar orqali doston asosidagi qadriyatlar o‘quvchilarning ichki motivatsiyasini oshiradi, ularni faol, ijtimoiy va axloqiy rivojlangan shaxs sifatida tarbiyalashga xizmat qiladi. Shu bilan birga, metodlar o‘quv jarayonini qiziqarli va esda qolarli qiladi.

6. Natijalar va tahlil

1. Milliy qadriyatlarga qiziqish oshishi

Qadriyatlar	Darsdan oldin	Darsdan keyin	O‘sinh (%)
Adolat va halollik	62%	84%	+22%
Sabr-toqat va mehr-oqibat	58%	81%	+23%
Ilmga hurmat	65%	87%	+22%
Kattalarga hurmat	60%	83%	+23%

2. Nutq faolligi va mustaqil fikrlash

Ko‘rsatkich	Darsdan oldin	Darsdan keyin	O‘sinh (%)
Nutq faolligi	54%	72%	+18%
Mustaqil fikrlash	50%	65%	+15%
Guruhda mulqot	56%	70%	+14%

3. Amaliy metodlar samaradorligi:

Rolli o‘yinlar: +20%

Muammoli savollar: +17%

Hayotiy misollar: +18%

4. Qo‘shimcha kuzatishlar

Tajriba jarayonida interfaol metodlardan foydalanish o‘quvchilarda nafaqat axloqiy

qadriyatlarni shakllantirish, balki ijtimoiy va kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirishga ham yordam berdi. Kuzatuvlar quyidagi natijalarni ko'rsatdi:

1. O'zaro hurmat va yordam berish ko'nikmalari. O'quvchilar guruh ishlarida bir-biriga yordam berish, fikrlarni tinglash va qo'llab-quvvatlash qobiliyatlarini sezilarli darajada yaxshiladi. Kuzatuv natijalariga ko'ra, interfaol darslardan so'ng o'zaro hurmat darajasi oldingi o'quv davriga nisbatan 30% ga oshdi.

2. Fikrni aniq va tizimli ifodalash ko'nikmasi. Rolli o'yinlar va guruh muhokamalari orqali o'quvchilar fikrlarini aniq, mantiqiy va tizimli tarzda ifodalashni o'rganishdi. O'quvchilar interaktiv mashg'ulotlardan keyin og'zaki taqdimotlarda xatoliklarni kamaytirib, fikrlarni to'liq ifodalash ko'nikmasini 25–28% ga yaxshiladi.

3. Guruh ishlarida ishtirok darajasi. Guruh mashg'ulotlarida o'quvchilar faol ishtirok etdi; o'rtacha ishtirok darajasi 85% ga yetdi, bu interfaol metodlarning motivatsion va rag'batlantiruvchi ta'sirini ko'rsatadi.

Kuzatishlar shuni ko'rsatadiki, interfaol metodlar nafaqat axloqiy qadriyatlarni rivojlantiradi, balki o'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalari va kommunikativ faolligini ham oshiradi. Bu esa darslarni yanada samarali va qiziqarli qiladi, shuningdek, boshlang'ich ta'limda milliy qadriyatlarni tarbiyaviy jarayonga integratsiya qilishni qo'llab-quvvatlaydi.

7. Muhokama

Tajriba va kuzatish natijalari shuni ko'rsatadiki, "Qutadg'u bilig" dostonidan foydalanish boshlang'ich sinf o'quvchilarida axloqiy ongini mustahkamlash va milliy qadriyatlarni singdirishda samarali vosita hisoblanadi. Tadqiqot davomida interfaol pedagogik metodlar, xususan:

1. Rolli o'yinlar – o'quvchilarga doston qahramonlari his-tuyg'ularini tushunishga yordam berib, empatiya va ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirdi.

2. Muammoli savollar – tanqidiy fikrlash, mantiqiy tahlil va mustaqil qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantirdi.

3. Guruh muhokamalari – nutq faolligi, fikr almashish va hamkorlik ko'nikmalarini oshirdi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, darsning

samaradorligi o'qituvchining pedagogik mahorati, darsni interfaol va qiziqarli shaklda tashkil etish qobiliyatiga bevosita bog'liq. Shu bilan birga, milliy adabiy merosdan foydalanish nafaqat ma'naviy, balki intellektual rivojlanishga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi, o'quvchilarni keng fikrlashga, tanqidiy fikr va muloqot qobiliyatini rivojlantirishga undaydi (Bababekova, 2022; Lovat va boshq., 2011). Natijalar shuni ko'rsatadiki, boshlang'ich sinf o'quvchilarida milliy qadriyatlarni tarbiyalash jarayonida interfaol pedagogik metodlar bilan boyitilgan milliy dostonlarni qo'llash samaradorligini oshiradi. Bu esa pedagogik amaliyot va dars rejasini shakllantirishda muhim ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi.

8. Xulosa va tavsiyalar

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, "Qutadg'u bilig" dostonini pedagogik material sifatida boshlang'ich ta'lim dasturiga integratsiya qilish o'quvchilarda milliy qadriyatlarga nisbatan ongli munosabatni shakllantirishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi. Interfaol pedagogik metodlar – rolli o'yinlar, muammoli savollar, guruh muhokamalari, shuningdek hayotiy misollar bilan boyitilgan matn tahlili o'quvchilarda mustaqil fikrlash, tanqidiy qaror qabul qilish, ijtimoiy muloqot va nutq faolligini sezilarli darajada oshiradi (Maxmudova, 2025; Lovat va boshq., 2011). Shu bilan birga, milliy adabiy merosdan foydalanish pedagogik jarayonga nafaqat ma'naviy-estetik ozuqa, balki intellektual rivojlanishni ham ta'minlaydi. O'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalari, hamkorlik va yordam berish qobiliyati, shuningdek axloqiy mas'uliyat tuyg'usi mustahkamlanadi. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, interfaol metodlar bilan boyitilgan darslar o'quvchilarning faollik darajasi va darsga qiziqishini oshiradi, bu esa pedagogik samaradorlikni sezilarli darajada kuchaytiradi (Shavkatova, 2025; Puyo, 2021).

Tavsiyalar

1. Interfaol pedagogik metodlardan doimiy foydalanish, darslarni faollik, muloqot va tajriba asosida tashkil etish.

2. Matnni hayotiy misollar bilan bog'lash, o'quvchilarda amaliy tushuncha, ijtimoiy mas'uliyat va axloqiy qadriyatlarni shakllantirish.

3. Dostonlarni yoshga mos va soddalashtirilgan tahlil bilan tanlash, ularni o'quvchilarning qiziqishi, idrok darajasi va rivojlanish bosqichiga moslashtirish.

4. Milliy adabiy merosni ta'lim jarayoniga integratsiya qilish, o'quvchilarning ijtimoiy, axloqiy va ma'naviy rivojlanishini qo'llab-quvvatlash.

5. O'qituvchilarga metodik qo'llanmalar va pedagogik materiallar ishlab chiqish, interfaol metodlarni samarali tatbiq etish bo'yicha amaliy tavsiyalar berish.

6. Ota-onalar bilan hamkorlikni kuchaytirish, doston va milliy qadriyatlarni uy sharoitida qo'llab-quvvatlash orqali tarbiyaviy jarayonni mustahkamlash.

7. Baholash va kuzatish tizimini yaratish, o'quvchilarning milliy qadriyatlarga munosabatini, axloqiy qaror qabul qilish va ijtimoiy ko'nikmalarini baholash imkonini beradi.

Ushbu tavsiyalar boshlang'ich ta'limda milliy qadriyatlarni tarbiyalashning samarali mexanizmini shakllantirish, o'quvchilarning axloqiy, ijtimoiy va intellektual rivojlanishini ta'minlash hamda pedagogik jarayonda interfaol metodlarni tizimli qo'llashga xizmat qiladi (Isakovna Tursunova, 2025; Lin va boshq., 2025).

References

1. Akhatov, L., Madalimov, T., & Xaytmetov, R. (2020). The Spiritual Connection of Sufism and Tolerance in the Works of Jami. *International Journal of Multidisciplinary Research and Publications*, 2, 1–4.
2. Xaytmetov, R. (2020). Immanuil Kant falsafasida olam va odam muammosi. *Ma'mun Akademiyasi axborotnomasi*, 5(2), 71–74.
3. Sergeyev, V. S. (2019). Pedagogical aspects of national values formation. *Journal of Educational Research*, 12(3), 45–57.
4. Banks, J. (2016). *Multicultural Education: Issues and Perspectives* (9th ed.). Wiley, pp. 210–225.
5. Smith, A. D. (2018). *Cultural Pedagogy and National Identity*. Routledge, pp. 145–162.
6. Islomov, M. (2021). Milliy qadriyatlarni mustahkamlashda ona tili va adabiyotni o'qitish metodikasi. *Pedagogical Innovations Journal*, 4(1), 34–42.
7. Qodirova, N. (2022). "Qutadg'u bilig" asaridagi axloqiy g'oyalarni maktab dasturiga integratsiya qilish. *Journal of National Heritage and Education*, 3(2), 58–66.
8. Maxmudova D. Q. (2025). Ta'lim tarbiyada milliy va umuminsoniy qadriyatlar uyg'unligi. *Ta'lim tarbiya ilmiy jurnali*, 4704, 1–15.
9. Shavkatova S. J. (2025). Ta'lim jarayonida milliy va umuminsoniy qadriyatlarni integratsiya qilish. *Tadqiqotlar*, 77(1), 175–181.
10. Quvondiqova F. (2025). O'quvchilarda milliy qadriyatlarni shakllantirish pedagogik asoslari. 4167, 22–34.
11. Tursunova S. I. (2025). The Importance of Educating Primary Students on the Basis of National Values. *Analysis of World Scientific Views*, 94, 5–12.
12. Bababekova N. (2022). Using National Values in the Training of Primary School Teachers. *GIIRJ*, 10(4), 478–481.
13. Lovat T., Dally K., Clement N., & Toomey R. (2011). Values Pedagogy and Teacher Education. *Aust. J. Teacher Ed.*, 36(7), 31–47.
14. Okeke M. U. C. (2024). *Classroom Teachers' Approaches to Values Education*. DePaul Univ. dissertation.
15. Puyo J. G. B. (2021). A Value and Character Educational Model. *J. Culture & Values Educ.*, 4(1), 100–115.
16. Sheraliyeva M. B. (2024). Significance of National Values in Educating Primary Students. *Int. Conf. Educ.*, 4–18.
17. Lin Y., Kadir M. A. A., & Kaur D. (2025). Preschool Educators' Perceptions on Values Education. *Educ. Sci.*, 15(2), 140–157.